

КОРЧАК-ЧЕПУРКІВСЬКИЙ Овксентій Васильович

(14(26). 02. 1857, м. Костянтиноград, нині Красноград Харків. обл. — 27. 11. 1947, Київ) — лікар-гігієніст, епідеміолог. Батько [Ю. Корчака-Чепурківського](#). Доктор медицини (1898), професор (1918), академік АН УРСР (1921; у 1928–34 — секр. Президії). Навч. в Університеті св. Володимира у Києві (від 1877), звідки відрахований за участь у студент. заворушеннях. Закін. Харків. університет (1883). Працював земським сан. лікарем у Полтав. і Херсон. губ. 1891–97 очолював сан. бюро Бессараб. губерні. земства в Кишиневі, де запровадив мед. звітність. Згодом — зав. сан. відділу Київ. міської управи, 1907 звільн. з посади через «неблагонадійність». Водночас від 1903 — у Київ. мед. інституті: засн. і завідувач кафедри заг. і соц. гігієни (1918–23), організатор і декан мед. факультету (1921–22); від 1921 — засн. і завідувач кафедри нар. здоров'я та соц. медицини (згодом санітарії та гігієни) АН УСРР, реорганіз. 1934 в Інститут демографії та сан. статистики АН УРСР, де 1934–38 керував сан.-статистич. відділом; був консультантом Інституту клін. фізіології АН УРСР (1938–41; усі — Київ). Очолював сан. департамент Міністерства нар. здоров'я й опікування Української Держави (1918), а також Міністерство (1919). Співорганізатор Всеукр. спілки лікарів (1917). Брав участь у вид. першого на Наддніпрянщині укр. наук.-мед. часопису «Українські медичні вісті», у діяльності мед. секції ВУАН, Рос. товариства лікарів у пам'ять М. Пирогова; займався сан.-просвітн. роботою у Київ. товаристві нар. грамотності, читав лекції про інфекц. хвороби, влаштував протихолерну виставку. Започаткував часопис «Вісті Всеукраїнської академії наук» (1928). Засн. соц. медицини в Україні, обстоював необхідність її викладання, 1906 першим в Україні почав

читати курс з соц. гігієни і громад. медицини у Київ. комерц. інституті. Досліджував стан здоров'я і демогр. характеристики насел. України та Росії, основи організації сан. справи, проблеми використання статистич. методів під час вивчення стану здоров'я насел., різні аспекти мед. обслуговування насел., зокрема фінансування і забезпечення лікар. препаратами. Вивчав також епідеміологію дифтерії, сформулював закон періодичності її епідемій, положення про антагонізм між епідеміями дифтерії та ін. дит. інфекцій. Автор праць з історії земської медицини, сан. статистики. Склавав таблицю смертності й тривалості життя насел. України, розробив «Номенклатуру хвороб: Латинсько-українські назви хвороб та російський показчик до них» (К., 1927).

Основні праці

Эпидемические вопросы в системе исследования санитарного состояния населения России // Обществ.-сан. обозрение. 1886. № 2; Дифтерит в Херсонском уезде // Сб. Херсон. земства. 1891. № 11; Материалы для истории земской медицины в Бессарабской губернии. Вып. 1. Кишинев, 1893; О пригодности метрических данных о смертности для целей изучения эпидемий сельского населения России: Докл. на 4-м Пирогов. съезде. К., 1896; Отношение между губернским и уездным земствами в деле организации земской медицины // Вест. гигиены. 1900. № 1; Проект обязательных постановлений по постройке жилых помещений в г. Киеве // Тр. Об-ва киев. врачей. 1903–04; Войны и эпидемии // Рус. врач. 1904. № 16; Наши общественно-санитарные нужды настоящего времени // Тр. Об-ва киев. врачей. 1905; Їжа та здоров'я людини. К., 1927; Основні етапи будування та розвитку вищої медичної школи в Києві за перше десятиліття існування радянської влади на Україні // Укр. мед. вісті. 1928. № 9–10.

Рекомендована література

1. Каган С. С. Видатний санітарний діяч України – академік АН УРСР О. В. Корчак-Чепурківський. К., 1965;
2. Белицкая Е. Я. О социал-гигиенисте А. В. Корчаке-Чепурковском // СЗ. 1982. № 6;
3. Ганіткевич Я., Голяченко О. М. Овксентій Корчак-Чепурківський – фундатор національної вищої медичної школи і медичної науки (До 145-річчя з дня народж.) // Вісн. соц. гігієни та організації охорони здоров'я України. 2002. № 4;
4. Кундієв Ю. Трагічна доля вченого // Сучасність. 2006. № 7;
5. Власенко С. В. Діяльність О. Корчака-Чепурківського в

період Українського відродження (1905–20-і рр. 20 ст.) [Ю. І. Кундієв](#)
// Охорона здоров'я України. 2007. № 1(25).

Бібліографічний опис:

Корчак-Чепурківський Овксентій Васильович / Ю. І. Кундієв // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-5339>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).